DOMSTOLENS BESLUT (första avdelningen)
den 21 januari 1997 *

I mål C-156/96 P,

Calvin Williams, tidigare tjänsteman vid Europeiska revisionsrätten, bosatt i Luxemburg, företrädd av advokaten Eric Boigelot, Bryssel, delgivningsadress: advokatbyrån Louis Schiltz, 2, rue du Fort Rheinsheim, Luxemburg,

klagande,

angående överklagande av dom meddelad den 7 mars 1996 av förstainstansrätten (femte avdelningen) i mål T-146/94, Williams mot revisionsrätten (REGP 1996, s. II-329), i vilket det förs talan om ogiltigförklaring av denna dom,

i vilket den andra parten är:

Europeiska revisionsrätten, företrädd av Jean-Marie Stenier, Jan Inghelram och Paolo Giusta, samtliga vid rättstjänsten, i egenskap av ombud, delgivningsadress: revisionsrätten, 12, rue Alcide de Gasperi, Kirchberg, Luxemburg,

meddelar

* Rättegångsspråk: franska.

DOMSTOLEN (första avdelningen)

sammansatt av avdelningsordförande L. Sevón samt domarna P. Jann (referent) och M. Wathelet,

generaladvokat: A. La Pergola,
justitiesekreterare: R. Grass,

efter att ha hört generaladvokaten,

följande

Beslut

1 Calvin Williams har genom klagoskrivelse som inkom till domstolens kansli den 7 maj 1996 överklagat domen meddelad den 7 mars 1996 av förstainstansrätten (femte avdelningen) i mål T-146/94, Williams mot revisionsrätten (REGP 1996, s. II-329, nedan kallad den överklagade domen), genom vilken förstainstansrätten ogillade sökandens talan om ogiltigförklaring av svarandens beslut att ålägga sökanden disciplinpåföljden avsked från tjänsten utan minskning eller indragning av rätten till avgångspension, med verkan från och med den 24 juni 1993.

2 Följande framgår av den överklagade domen:

— År 1974 anställdes sökanden som tillfälligt anställd i lönegrad A 7 av kontrollkommissionen, som var det tidigare finanskontrollorganet som hörde till

Europeiska gemenskapernas råd, där han utsågs till fast anställd tjänsteman i lönegrad A 7 år 1976. År 1978 förflyttades han till revisionsrätten, där han, år 1984, utsågs till förste handläggare i lönegrad A 5 (punkt 1).

— Genom dom av den 26 november 1991 i mål T-146/89, Williams mot revisionsrätten (Rec. 1991, s. II-1293), ogillade förstainstansrätten en talan som sökanden hade väckt mot ett beslut av revisionsrätten genom vilket han ålades en disciplinpåföljd, närmare bestämt uppskjuten placering i en högre löneklass. Detta beslut hade fattats efter att sökanden hade författat och spritt tre skrifter som innehöll uttalanden som ansågs som förolämpande mot revisionsrätten och vissa av dess ledamöter (punkt 2).

— Den 27 mars 1992 spred sökanden som ett led i sin kandidatur till revisionsrättens personalkommitté i revisionsrättens lokaler, närmare bestämt restaurangen och kafeterian, två skrifter med rubriken "Going political (I) och (II)". Dessutom sände han kopior till personer utanför revisionsrätten (punkt 3).

— Den 24 juni 1993, efter att disciplinförfarandet hade slutförts, ålade revisionsrättens generalsekreterare, i egenskap av tillsättningsmyndighet, med hänsyn till hur allvarliga de gärningar som han klandrats för var och med hänsyn till de försvårande och förmildrande omständigheterna, sökanden disciplinpåföljden avsked från och med denna dag och utan minskning eller indragning av rätten till avgångspension (punkt 12).

— Vad avser de faktiska omständigheterna konstaterade tillsättningsmyndigheten i beslutet av den 24 juni 1993 att sökanden hade författat de två handlingarna,

som innehöll uttalanden som utgjorde förolämpningar och förtal och som var ärekränkande gentemot ledamöterna och vissa anställda vid revisionsrätten samt gentemot ledamöter av andra institutioner. Tillsättningsmyndigheten förklarade även att dessa handlingar hade blivit allmänt kända genom att de hade tillställts personer utanför revisionsrätten och att de hade spritts i kafeterian och i restaurangen vid revisionsrätten, där främmande personer hade kunnat ta del av dem (punkt 13).

— Vad avsåg den rättsliga bedömningen av dessa omständigheter ansåg tillsättningsmyndigheten att sökanden genom att sprida dessa skrifter hade åsidosatt dels artikel 12 första stycket i tjänsteföreskrifterna för tjänstemännen i Europeiska gemenskaperna (nedan kallade tjänsteföreskrifterna), genom att bete sig på ett sätt som var ovärdigt hans ställning som förste handläggare, dels artikel 21 första stycket i tjänsteföreskrifterna, eftersom uttalandena till sin art innebar ett åsidosättande av den lojalitetsplikt som varje tjänsteman har gentemot den institution där han är anställd och gentemot sina överordnade (punkt 14).

— Den 23 september 1993 anförde sökanden klagomål mot beslutet av den 24 juni 1993 vid revisionsrättens generalsekretariat samt väckte talan vid förstainstansrätten med yrkande bland annat om ogiltigförklaring av detta beslut och att få återgå i tjänst från och med tidpunkten för det omtvistade beslutet. Båda fallen grundades på samma grunder, anmärkningar och argument (punkterna 16 och 17).

— Genom beslut av den 16 december 1993 avvisade förstainstansrätten talan med motiveringen att den hade väckts för tidigt (punkt 21).

— Den 24 januari 1994 avslog revisionsrätten sökandens klagomål med motiveringen att det inte kunde upptas till sakprövning eller i vilket fall som helst var ogrundat (punkt 22).

3 Efter det att sökandens klagomål hade avslagits genom beslut av tillsättningsmyndigheten väckte han den 11 april 1994 på nytt talan vid förstainstansrätten mot tillsättningsmyndighetens beslut och ansökte i särskild handling om interimistiska åtgärder för att erhålla uppskov med verkställigheten av detta beslut. Denna ansökan avslogs genom beslut av förstainstansrättens ordförande den 29 juni 1994 i mål T-146/94 R, Williams mot revisionsrätten (RecFP 1994, s. II-571).

4 Sökanden gjorde i sin talan gällande att artikel 12 första stycket och artikel 21 första stycket i tjänsteföreskrifterna samt proportionalitetsprincipen hade åsidosatts och att det saknades relevant motivering.

5 Revisionsrätten yrkade att talan skulle ogillas.

Den överklagade domen

6 Genom den överklagade domen ogillade förstainstansrätten talan.

7 Beträffande grunden att artikel 12 första stycket i tjänsteföreskrifterna hade åsidosatts konstaterade förstainstansrätten inledningsvis att det beteende som sökanden klandrades för verkligen skadade tjänstens anseende. Det anges i punkt 67 i den överklagade domen:

"I det aktuella fallet anser förstainstansrätten att flera av uttalandena i de två handlingarna i fråga är förolämpande och ärekränkande för ledamöterna av revisionsrät-

ten samt ledamöter av andra institutioner liksom tjänstemän och anställda vid revisionsrätten. Det rör sig i synnerhet om punkterna 1, 2 (andra delen av meningen), 3, 4, 7 och 8 (andra strecksatsen) i skriften 'Going political (I)' och punkterna 2 och 4 c i skriften 'Going political (II)'. Handlingarna i fråga skall således anses som åsiktsyttringar som skadar tjänstens anseende."

8 Förstainstansrätten förklarade i punkt 69 i den överklagade domen:

"Vad slutligen avser sökandens argument att hans skrifter inte kan utgöra förtal, eftersom de är riktiga, anmärker förstainstansrätten slutligen, såsom den redan har klargjort i den ovannämnda domen av den 26 november 1991 i målet Williams mot revisionsrätten (punkt 80), att om en tjänsteman anser att vissa åtgärder som en institution har beslutat står i strid med fördragens bestämmelser, får han utnyttja alla de möjligheter att föra talan som står till buds eller vidta lämpliga åtgärder, men under förutsättning att han iakttar de principer som finns inskrivna i tjänsteföreskrifterna, det vill säga att han såväl i skrift som i tal iakttar den skyldighet att visa förbehållsamhet och måtta som krävs av varje tjänsteman."

9 Vad avsåg grunden att artikel 21 första stycket i tjänsteföreskrifterna hade åsidosatts förklarade förstainstansrätten i punkt 98 i den överklagade domen:

"Förstainstansrätten anser i det aktuella fallet att sökandens uttalanden i de två skrifterna som har ansetts innehålla förolämpningar och förtal (se ovan punkt 67) till sin art utgör en grov överträdelse av den lojalitets-och samarbetsplikt som varje

tjänsteman har gentemot den institution som han är anställd vid och gentemot sina överordnade (se ovannämnda dom av förstainstansrätten av den 26 november 1991 i målet Williams mot revisionsrätten, punkt 72). De förolämpningar och det förtal som sökanden har framfört i de omtvistade skrifterna hänför sig nästan uteslutande till hur revisionsrätten sköter sitt uppdrag att revidera räkenskaperna inom gemenskapens institutionella ram. Omfattningen av sökandens lojalitets-och samarbetsplikt gentemot den institution som han är anställd vid och gentemot sina överordnade skall således bedömas mot bakgrund av just den omständigheten att han som tjänsteman medverkar till att utföra detta uppdrag som hans institution har."

10 Förstainstansrätten tillade i punkt 101 i den överklagade domen:

"Vad slutligen avser sökandens argument att tillsättningsmyndigheten i det omtvistade beslutet har underlåtit att beakta tjänstemannens rätt att uttrycka sina åsikter, räcker det med att erinra om att en sådan rätt i intet fall innebär en rätt att komma med förtal eller förolämpningar."

11 Vad avsåg grunden att proportionalitetsprincipen hade åsidosatts samt att det saknades relevant motivering konstaterade förstainstansrätten slutligen i punkt 117 i den överklagade domen följande:

"Förstainstansrätten kan inte heller godta sökandens andra argument att uttalanden under en valkampanj kan innehålla vissa språkliga överdrifter. Det skall för det första erinras om att förstainstansrätten har funnit (se punkt 67 ovan) att handling-

arna i fråga innehåller förolämpningar och förtal och att ett sådant språkbruk kan aldrig försvaras, ens i en valkampanj. För det andra och som en egentligen överflödig kommentar skall det understrykas att sökandens förolämpningar och förtal i de omtvistade skrifterna nästan uteslutande hänför sig till hur revisionsrätten sköter sitt uppdrag att revidera räkenskaperna inom gemenskapens institutionella ram och att detta uppdrag, som definieras i artikel 188a och 188c i EG-fördraget, inte i något fall omfattas av personalkommitténs arbetsuppgifter, till vilken sökanden ville bli vald. Personalkommitténs behörighet, såsom den definieras i artikel 9 i tjänsteföreskrifterna, berör nämligen uteslutande institutionens inre arbete och personalens inflytande över arbetsledningen. Det fanns således inget samband mellan uppgifterna för det organ som sökanden ville bli vald till och innehållet i hans skrifter. Uttalandena i skrifterna kan således inte anses vara sådana att de kan rättfärdigas av att de hade framförts i en valkampanj, eftersom de inte har något som helst samband med uppgifterna för det organ som sökanden ville bli vald till."

12 Vad avsåg den försvarande omständigheten att sökanden hade återfallit konstaterade förstainstansrätten i punkt 128—133 i den överklagade domen:

"128. Det skall först konstateras, såsom revisionsrätten med rätta har gjort gällande, att den försvarande omständigheten som skall prövas inte är att sökanden har uppträtt olämpligt, utan att han har återfallit, det vill säga att han har gjort sig skyldig till liknande handlingar som de som redan tidigare har lett till disciplinpåföljder för honom. I detta avseende skall det erinras om att domstolen har funnit att administrationen, även när de klandrade handlingarna har bedömts som allvarliga, har rätt att ålägga en mild påföljd, med beaktande av omständigheter som inte har ett direkt samband med dessa handlingar, såsom till exempel att ingen disciplinpåföljd har utdömts tidigare (domstolens dom av den 8 juli 1965 i de förenade

målen 27/64 och 30/64, Fonzi mot Euratomkommissionen (Rec. 1965, s. 615, 639). Motsatsvis kan man av denna rättspraxis dra slutsatsen att tillsättningsmyndigheten kan beakta en tidigare disciplinpåföljd som en försvårande omständighet.

129. Förstainstansrätten konstaterar att det framgår av handlingarna i målet att sökanden redan har varit föremål för två disciplinpåföljder för liknande handlingar. Genom beslut av den 1 februari 1984 utfärdade revisionsrättens tillsättningsmyndighet en varning för ett meddelande som saknade den mest elementära hövligheten mot en överordnad. Genom beslut av den 13 februari 1989 ålade revisionsrättens tillsättningsmyndighet honom påföljden uppskjuten placering i löneklass från den 13 februari 1989 till den 16 oktober 1995 för skrifter som ansågs innehålla förolämpningar och förtal gentemot revisionsrätten, dess ledamöter och dess anställda. Sökanden väckte talan mot det senare beslutet vid förstainstansrätten, vilken ledde till den ovannämnda domen av den 26 november 1991 i målet Williams mot revisionsrätten, i vilken påföljden mot sökanden helt bekräftades.

130. Förhållandet att bakgrunden till omständigheterna i den aktuella tvisten var en valkampanj vid institutionen, medan de klandrade handlingarna i de tidigare disciplinförfarandena hade inträffat under andra förhållanden, är således inte av sådan betydelse att tillsättningsmyndighetens bedömning att sökanden hade återfallit påverkas.

131. Dessutom skall det konstateras att både de meddelanden som ledde till den disciplinpåföljd som prövades i den ovannämnda domen av den 26 november 1991 i målet Williams mot revisionsrätten och de skrifter som var orsaken till att sökanden avskedades har bedömts innehålla förolämpningar och förtal mot revisionsrättens ledamöter.

132. Slutligen skall det anmärkas att disciplinnämnden i sitt yttrande av den 10 juli 1992 ansåg att förhållandet att sökanden tidigare hade ålagts en disciplinpåföljd på grund av skrifter som ansetts som ohövliga, lögnaktiga eller förolämpande utgjorde en försvårande omständighet.

133. Förstainstansrätten anser därför att svaranden hade rätt att som en försvårande omständighet beakta att sökanden redan hade varit föremål för två disciplinpåföljder för liknande handlingar."

Överklagandet

13 Klaganden har till stöd för sitt överklagande helt allmänt gjort gällande att motiveringen i den överklagade domen innebär en felaktig rättstillämpning och en oriktig bedömning av sakomständigheterna och att den dessutom uppenbart motsäger sig själv. Den enda konkreta grunden som han har framfört består dock i att kritisera förstainstansrätten för att ha funnit att uttalandena i skrifterna i fråga innebar förtal utan att pröva om dessa uttalanden var riktiga.

14 Enligt klaganden har förstainstansrätten således inte visat att det förekommit förtal. Icke desto mindre har förstainstansrätten upprepade gånger hänvisat till att sökandens beteende innebar förtal för att förkasta grunden att sökandens rätt att uttrycka sina åsikter inte hade beaktats och grunden att sökanden inte hade återfallit. Klaganden har i detta avseende hänvisat till punkterna 98, 101, 117, 129, 131 och 133 i den överklagade domen, där förstainstansrätten har vägt in att påståendena i fråga innebar förtal. I vissa av dessa punkter har förstainstansrätten till och med angett att sökandens uttalanden, i punkt 67 i den överklagade domen, hade

bedömts innebära förolämpningar och förtal, även om förtal inte uttryckligen nämns i denna punkt. Vad avser frågan om påståendena innebär förolämpningar har sökanden hävdat att förstainstansrätten har gjort en oriktig bedömning av sakomständigheterna.

Domstolens bedömning

15 Enligt artikel 119 i domstolens rättegångsregler kan domstolen, om det är uppenbart att överklagandet inte kan tas upp till prövning, eller om överklagandet är uppenbart ogrundat, vid varje tidpunkt avvisa eller ogilla överklagandet genom ett motiverat beslut utan att inleda det muntliga förfarandet.

16 Det är helt klart att förstainstansrätten i punkt 64—72 i den överklagade domen har prövat om sökandens beteende skadade tjänstens anseende.

17 I punkt 66 i den överklagade domen ansåg förstainstansrätten att förolämpande uttalanden i sig gav upphov till sådan skada. I punkt 67 grundade sig förstainstansrätten på vissa uttalanden i sökandens skrifter och betecknade dem som förolämpande och ärekränkande för ledamöterna av revisionsrätten samt för ledamöter av andra institutioner.

18 Klaganden har i detta avseende hävdat att förstainstansrätten har gjort en oriktig bedömning av sakomständigheterna genom att finna att hans uttalanden var förolämpande.

19 Enligt artikel 51 i EG-stadgan för domstolen kan ett överklagande endast avse rättsfrågor och får inte avse bedömningen av sakomständigheterna. Det är således uppenbart att klagandens argument, i den del han söker ifrågasätta förstainstansrättens bedömning av sakomständigheterna, inte kan upptas till sakprövning.

20 Det skall vidare konstateras att klaganden inte har framfört något precist argument för att visa att förstainstansrätten har gjort sig skyldig till felaktig rättstillämpning genom att anse att de förolämpande uttalandena skadade tjänstens anseende.

21 Vad avser klagandens anmärkning att förstainstansrätten felaktigt har funnit att hans påståenden utgjorde förtal, utan att pröva om de var riktiga, skall det, för att bedöma om tillsättningsmyndighetens beslut var riktigt enligt artikel 12 första stycket i tjänsteföreskrifterna, anmärkas att förstainstansrätten inte var skyldig att pröva om klagandens beteende utgjorde förtal i den mening som detta begrepp har i straffrätten. För att beteckna påståendena som oförenliga med det anseende sökandens tjänst har, räckte det för förstainstansrätten att pröva om de utgjorde allvarliga förolämpningar, som var ärekränkande för de personer som de avsåg. För att kontrollera att sökandens beteende stod i strid med bestämmelserna i artikel 12 första stycket i tjänsteföreskrifterna var förstainstansrätten dessutom tvungen att pröva om de spritts till allmänheten, vilket förstainstansrätten har gjort i punkt 79—83 i den överklagade domen.

22 Av detta följer att förstainstansrätten har använt termen "förtal" för att beskriva allvarligt förolämpande påståenden som var ärekränkande för vissa personer. Påståendena hade blivit kända inom och utanför institutionen. I ett disciplinförfarande kan denna bedömning inte ifrågasättas.

23 Förstainstansrätten har således i punkterna 67 och 69 i den överklagade domen gett en tillräcklig motivering till varför sökandens argument att hans beteende inte kunde anses som förtal avvisades.

24 Klaganden har slutligen klandrat förstainstansrätten för ett påstått bristande sammanhang i motiveringen, eftersom den vid upprepade tillfällen har hänvisat till att hans påståenden innebar förtal utan att dessförinnan ha fastställt detta i punkt 67 i den överklagade domen, som förstainstansrätten emellertid därefter hänvisar till.

25 I detta avseende räcker det att anmärka, såsom redan angetts i punkt 22 i det förevarande beslutet, att förstainstansrätten, när den prövade om ett disciplinförfarande var lagenligt, inte var skyldig att avgöra om påståendena innebar "förtal" i den mening som detta begrepp vanligen har i vissa medlemsstaters straffrätt. Att de var allvarligt förolämpande räckte för att rättfärdiga förstainstansrättens rättsliga bedömning av dem. Vidare visar de upprepade hänvisningarna till punkt 67 i den överklagade domen att förstainstansrätten med termen förtal avsåg påståenden som är ärekränkande. Detta val av uttryck kan inte kritiseras.

26 Således har klaganden, såsom redan anmärkts, inte vederlagt bedömningen att dessa påståenden innebar förolämpningar och förtal i den mening som förstainstansrätten ger den sistnämnda termen, på ett sådant sätt att de innebar en skada för tjänstens anseende. De slutsatser som förstainstansrätten har dragit av denna bedömning i punkterna 98, 101, 117, 129, 131 och 133 i den överklagade domen — nämligen att påståendena utgjorde en grov överträdelse av lojalitetsplikten, att rätten att uttrycka sina åsikter inte kan åberopas för att rättfärdiga dem, att förhållandet att uttalandena framförts under en valkampanj inte kunde rättfärdiga ett

sådant språkbruk och att det kunde anses som en försvårande omständighet att sökanden redan hade varit föremål för två disciplinpåföljder för liknande handlingar — har således inte vederlagts.

27 Av detta följer att det är uppenbart att talan skall ogillas.

Rättegångskostnader

28 Enligt artikel 69.2 i rättegångsreglerna skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Enligt artikel 70 i rättegångsreglerna skall institutionerna i tvister mellan institutionerna och deras anställda bära sina egna kostnader. Enligt artikel 122 är dock artikel 70 inte tillämplig om en tjänsteman eller annan anställd vid en institution har överklagat i ett mål mot institutionen. Eftersom klaganden har tappat målet, skall han således förpliktas att ersätta kostnaderna.

På dessa grunder fattar

DOMSTOLEN (första avdelningen)

följande beslut:

1) Överklagandet ogillas.

2) Klaganden skall ersätta rättegångskostnaderna.

Luxemburg den 21 januari 1997

R. Grass

Justitiesekreterare

L. Sevón

Ordförande på första avdelningen